

Regulējošie EP

Kokaudzes spēja saražot skābekli

Vispārīga informācija

1. tabula: Indikators atbilstoši CICES V.5.1 klasifikācijai

EP sekcija <i>ES section</i>	Regulācija un uzturēšana (biotiski) <i>Regulation & Maintenance (Biotic)</i>
EP nodaļa <i>ES division</i>	Fizikālu, ķīmisku un bioloģisku apstākļu regulācija <i>Regulation of physical, chemical, biological conditions</i>
EP grupa <i>ES group</i>	Atmosfēras sastāvs un stāvoklis <i>Atmospheric composition and conditions</i>
EP klase <i>ES class</i>	Atmosfēras un okeāna ķīmiskā sastāva regulācija <i>Regulation of chemical composition of atmosphere and oceans</i>
EP kods <i>ES code</i>	2.2.6.1

Novērtētie EP aspekti: Potenciāls – mežaudzes spēja saražot skābekli

Teorētiskais pamatojums

Kokaudzes spēja saražot zināmu skābekļa (O_2) daudzumu atsevišķiem meža nogabaliem aprēķināma, izmantojot I.Liepas izstrādāto metodiku saražotā O_2 apjoma aprēķiniem atkarībā no valdošās koku sugas (Liepa, Abolina, 1997; 2. tabula) un P.Zālīša piedāvāto koeficientu, kas parāda 1 koksnes kubikmetra spēju saražot jaunus koksnes kubikmetrus (Zālītis, 2006). Šis koeficients ir atkarīgs no koku sugas un mežaudzes vecuma, un, pieaugot audzes vecumam, tas samazinās (Zālītis, 2006; 3. tabula).

2. tabula: Viena koksnes kubikmetra saražotais skābekļa daudzums atkarībā no valdošās sugas (Liepa, Abolina, 1997)

Valdošā suga	Saražotais skābekļa daudzums, kas atbilst 1 m ³ koksnes, t O ²
Priede (lapegle)	0,724
Egle (cietie lapu koki)	0,636
Bērzs (mīkstie lapu koki)	0,905

3. tabula: Koksnes m 3 spēja ražot jaunus koksnes m 3 un tekošā pieauguma koeficients i v atkarībā no audzes vecuma (10 gados) (Zālītis, 2006)

Koku suga	Vecums, gadi	Spēja ražot koksni, m ³ m ⁻³	Tekošā pieauguma koeficients i _v
Priede	≤ 40	0,31	1,31
	40 - 80	0,12	1,12
	>80	0,04	1,04

Koku suga	Vecums, gadi	Spēja ražot koksni, m ³ m ⁻³	Tekošā pieauguma koeficients i _v
Egle	≤ 40	0,48	1,48
	40 - 60	0,23	1,23
	> 60	0,13	1,13
Bērzs un mīkstie lapu koki	≤ 20	0,72	1,72
	20 - 50	0,29	1,29
	> 50	0,10	1,10

Indikatora skalas izveidošana

Indikatora skala (4. tabula) izstrādāta balstoties uz vidējiem krājas rādītājiem dažāda vecuma un valdošās sugas mežaudzēs Latvijā (MSI dati).

4. tabula: Indikatora skala

EP vērtība	Spēja saražot skābekli 10 gados, t O ² ha ⁻¹
1	0-12
2	13-24
3	25 - 36
4	37 - 48
5	49 - ...

Informācijas un datu avoti EP novērtējumam

- Nepieciešamā izejas informācija – kokaudzes vecums un krāja;
- Datu avots, turētājs – Meža Valsts reģistrs, Valsts Meža dienests;
- Mazākā telpiskā vienība – meža nogabals;
- Iekļautas šādas meža zemes kategorijas – mežs (kategorija - 10) un izcirtums (kategorija - 14).
- Dati pieejami par sekojošu laika periodu (gadiem) – kopš 2000.gada.

Izmantotā literatūra

Liepa I., Abolina L. 1997. The method of assessment of the balance of atmospheric O₂ and CO₂ in a forest. *Baltic Forestry*, 1: 15-18.

Zālītis P. 2006. Mežkopības priekšnosacījumi. Rīga, et cetera, 217 lpp.